

Literaturia 2009

Curator: Stefan Nieuwenhuis, Buro05

Zaterdag 22 augustus: Een dag in Kasrilevke, Jiddisj stemmenspel op basis van het werk van Sjolem Alejchem, aansluitend: Fajga Szmulewicz: Wat is Jiddisj en wie is Sjolem Alejchem?

Sjolem Aleichem, Jiddisje auteur en humorist, wiens faam onder meer te danken is aan de beroemde musical Anatevka, schreef een groot aantal romans, verhalen en toneelstukken. Vele daarvan spelen zich af in het kleine Oost-Europese sjtetl (dorp) Kasrilevke, waar hij zelf werd geboren en zijn jeugd doorbracht.

Op basis van zijn teksten stelde actrice Willy Brill een stemmenspel samen waarin de schrijver een dag door Kasrilevke wandelt en zich voorneemt zijn sjtetl 'op de kaart' te zetten. Een soort fantasieries dus, zodat het publiek te weten komt waar bijvoorbeeld overnacht kan worden, waar je koosjer kunt eten en de krant kunt kopen, hoe het cheider (jongensschooltje) eruit ziet en hoe mooi de joodse grafstenen zijn. Het verhaal wordt door zes personages in het Jiddisj vertolkt. Een vertelster begeleidt en verbindt de scènes in het Nederlands en zorgt daarmee voor een onderonsje met het publiek.

Een dag in Kasrilevke wordt gespeeld door Gloria Fein, Justus van de Kamp, Ine Koolbergen, Esther Schlafer, Fajga Szmulewicz, Jan Waas en Jochanan Wiegman.

De tekstregie is van Willy Brill, de eindregie van Perry Dossett.

Zondag 23 augustus: Hora Est: De Æsir, een westwaartse reis

In deze voorstelling waarin spoken word, film en soundscapes gecombineerd worden, brengt het multi-mediacollectief Hora Est een verhaal over beweging, migratie en herinnering. Centraal staan de Æsir, de Noorse goden zoals Odin en Thor die volgens sommige Middeleeuwse schrijvers oorspronkelijk uit Azië kwamen. Hun geschiedenis wordt gekoppeld aan modernere verhalen over migratie.

Wat betekent het om huis en haard te verlaten en te reizen tussen continenten, denkwerelden en tijden? Is het mogelijk ooit echt een plaats te veroveren in het land van aankomst, of kan een migrant alleen misplaatst of juist een god zijn? Wat zijn de herinneringen aan het land van herkomst nog waard in de nieuwe omgeving?

Zondag 23 augustus: Hanz Mirck: Poëzie rockt!

Dichter en muzikant Hanz Mirck zingt gedichten van o.a. Ingmar Heytze en Menno Wigman. Hij speelt gitaar, dobro en piano. Hij maakte een CD met de Guus Tangelder Big band en werkte samen met Blof, Ernst Jansz (Doe Maar), René van Barneveld (Urban Dance Squad) en was live te horen op KinkFM en VPRO radio.

Zondag 23 augustus: Anneke Claus & Renger Koning: U bent de meerderheid, over Baudelaire

Charles Baudelaire was dichter, zoveel weten de meesten nog wel. Minder bekend is zijn essayistische werk, dat rap leest en hier en daar bijna pamflettistisch aandoet. Hoogtepunt van dit kritische werk zijn de verslagen die hij tussen 1845 en 1859 uitbracht over de Franse 'Salon des Refusés' (De Salon der Geweigerden), waar Parijse galeries schilderijen en beeldhouwwerken tentoonstelden die niet toegelaten werden tot de reguliere exposities van die tijd. Teksten van een typische dandy die nog steeds staan als een huis, vol snedige oneliners, geestige observaties en aanstekelijke beschrijvingen van het moderne stadsleven. Groninger stadsdichter Anneke Claus bewerkte deze teksten tot een monoloog van 20 minuten en vroeg componist Renger Koning deze van muzikaal commentaar te voorzien.

Maandag 24 augustus: Krijn Peter Hesselink (poetry performance) & Simon Lobach (contrabas)

Poëzie moet tot klinken worden gebracht. Voor Noorderzon laat de dichter Krijn Peter Hesselink zijn woorden vrijelijk rondbutelen. Met behulp van zijn gitaar en ondersteund door contrabassist Simon Lobach presenteert hij een persoonlijke voorstelling vol humor en spelplezier.

Maandag 24 augustus: Maud Vanhauwaert en Rebekka de Wit: Mono no awaré

Mono no awaré (de droevigheden van 2008/2009) is de derde voorstelling die ze samen maken.

Mono no awaré is een Japans begrip en behoort tot de lijst van 'Untranslatables', woorden die zo eigen zijn aan een cultuur of taal, dat het niet te vertalen is. 'Uitwaaien' is bijvoorbeeld zo'n woord dat werd vertaald met 'walking in the wind for fun.'

In een poging Mono no awaré toch te vertalen, is de samensteller van deze lijst tot de volgende beschrijving gekomen: Mono no awaré: de droevigheid die in alle dingen besloten ligt.

Van seizoen 2008/2009 hebben Maud en Rebekka een aantal droevigheden verzameld.

Het is niet de bedoeling u droevig te maken.

Integendeel.

Maandag 24 augustus: Ronald Ohlsen & Gustav Mahler: De Vijfde

Op een doordeweekse dag in de lente van 2009 voelde Ronald Ohlsen ineens de sterke behoefte om naar de muziek van Gustav Mahler te gaan luisteren. Waar die behoefte vandaan kwam was niet helemaal duidelijk. Iets onbestemds dirigeerde hem naar de cd-winkel, alwaar hij prompt de Vijfde aanschafte, uitgevoerd door de Berliner Philharmoniker onder leiding van Herbert von Karajan. Een tijdrovende verslaving was het gevolg, met alle destructieve consequenties van dien. Nu is Ohlsen op tournee om het Nederlandse volk te waarschuwen voor de risico's die kleven aan het veelvuldig horen van deze muziek.

Dinsdag 25 augustus: NoorderZlam, voorronde NK Poetryslam

Tijdens de eerste editie van Noorderzlam zal de crème de la crème van de Nederlandse slamdichters in drie rondes uitmaken wie zich de Noorderzlammer van 2009 mag noemen. Harde woorden, snelle rijms en een publiek dat bepaalt wie wint en naar huis gaat met een beker en een vette envelop.

Woensdag 26 augustus: Freek Vielen c.s.- Waarom ik weg wil en nooit zal gaan

Freek Vielen schrijft, maakt theater en documentaires, acteert en is voor het geluk geboren. In willekeurige volgorde.

Waarom ik weg wil en nooit zal gaan zal in ieder geval gaan over een jongen die wil wonen in een bos. Of op een eiland. Of tussen de weilanden. In ieder geval weg. Weg van de wereld die hem maakt tot wat hij is maar niet wil zijn; een ietwat stille student Nederlands. Een student voor wie de belangrijkste vraag uiteindelijk misschien wel niet is 'wie ben ik' of 'wat wil ik', maar: waar kan ik wonen?

Freek Vielen studeerde in 2007 af aan de opleiding Woordkunst in Antwerpen. Eerder maakte hij als stage bij het NNT de monoloog 'Held met Sjaal' en voor theatergroep De Tijd de monoloog 'Begin - verder in noordoosten lichte bewolking'.

Woensdag 26 augustus: De Hobbyrockers: Cultuur in de breedste zin van het woord (met de Kesanova, Daddy O Lala, St Nyk en JBG Halma)

In de statuten van de stichting Hobbyrock staat iets in de zin van dat de Stichting Kulturele dingen organiseert in de breedste zin des woords. Nou de stichting Hobbyrock doet niets liever dan dat. Kulturele dingen in de breedste zin des woords en het liefst gaan ze met hen allen een beetje voorlezen uit één van de reeds 54 uitgaves van hun periodiek "de Hobby-rocker", het magazine voor de allround denker. In de ruim 15 jaar dat de stichting bestaat heeft ze ook enige dia en super 8 projectoren aangeschaft die op zo'n literaire avond dan ook wel even gebruikt kunnen worden om een diageluidsserie van de soft-erotische avonturen van de Kesanova of van het ruwe oorlogsgeweld van Marnier Johnny of een kort boeiend super 8 filmpje over "Wir clowns von Bahnhof Nord" of over "Voetballen en methode-acting" een instructiefilm te vertonen. Het moet niet te lang maar wel gevarieerd en daar staat zo'n stichting als de stichting Hobbyrock dan ook garant voor en kultureel in de breedste zin des woords natuurlijk.

Donderdag 27 augustus: Paulien Cornelisse: Taal is zeg maar echt mijn ding

NRC.next columnist Paulien Cornelisse, schrijfster van de bestseller 'Taal is zeg maar echt mijn ding', vertelt op haar eigenwijze, cabaretseke manier over taal en aanverwante zaken. Verwacht geen saaie voordracht van deze bekroonde cabaretière, maar een half uur lang grappen, taalvondsten en bizarre verhalen. Voor mensen die van taal houden of er niets van hebben begrepen. Zeg maar.

Donderdag 27 augustus: Erik Jan Harmens: Ik ben een bijl (poëzie van deze eeuw)

Dichter, schrijver en bloemlezer Erik Jan Harmens publiceerde onlangs samen met Ilya Leonard Pfeijffer de bloemlezing Ik ben een bijl, nieuwe dichters uit de jaren nul. De polemieek die ze daarmee op gang brachten, zorgde voor reuring in de dichterswereld. Harmens zal hier zeker op terugkomen in zijn voorstelling.

Donderdag 27 augustus: Igor Wijnker: schrijver van Bezeten, Ton Boot de winnaar & het laatste seizoen

Igor Wijnker is schrijver van non-fictie. Onlangs verscheen Bezeten, Ton Boot de winnaar & het laatste seizoen over de succescoach Ton Boot. Wijnker werkte jaren aan het boek en sprak honderden betrokkenen. Ook de 'onbelichte' kant van Boot komt in het boek uitgebreid ten sprake. Wijnker zal vertellen over het schrijven van non-fictie waarbij hij zijn eigen werk als uitgangspunt neemt. Verplichte kost literatuur- en basketballiefhebbers.

Vrijdag 28 augustus: Willem Thies (zwartromantische poëzie) & VJ Chaometric

Dichter en zwartromanticus Willem Thies draagt zijn rauwe en duistere poëzie voor, ondersteund door beelden van VJ Chaometric, die zijn sporen verdiende bij bands als dEUS en Vive la Fête. De voorstelling wordt een auditieve en visuele ontdekkingsreis door de krochten van ons bestaan. Licht aan het einde van de tunnel? Dan alleen als er een tunnel is.

Vrijdag 28 augustus: Albert Secuur, Bas de Bruijn c.s.: Daniil Charms - U begrijpt dat ik deze zaak niet licht opvat (voorleestheater)

De Russische absurdist Daniil Charms (1905-1942) maakt in het toneelstuk 'U begrijpt dat ik deze zaak niet licht opvat' een reis van Sint Petersburg naar Moskou. Hij houdt zijn vriend Aleksej Poezyrjov via brieven op de hoogte van de vorderingen. Poezyrjov krijgt bezoek van enkele vrienden met wie hij over Charms en diens werk praat. Dat gaat er bepaald niet zachtzinnig aan toe. Het stuk, dat op Charms' werk is gebaseerd, wordt gespeeld vanaf papier door onder meer Albert Secuur en Bas de Bruijn.

Zaterdag 29 augustus: Lijnen | Linien

In het kader van een culturele uitwisseling tussen de zustersteden Groningen en Oldenburg hebben vier Groningse en vier Oldenburgse dichters gezamenlijk elkaars werk vertaald. Het resultaat daarvan is de tweetalige dichtbundel 'Lijnen | Linien' (uitgeverij kleine Uil en Isensee Verlag), die vorige maand verscheen. De dichters dragen het origineel en de vertaling samen voor. Met Jurre van den Berg, Ellen Deckwitz, Julia Gerdes, Stephan Gräfe, Arjen Nolles, Antje Olthoff, Kasper Peters en Judith Trapp.

Zaterdag 29 augustus: Nyk de Vries en gasten: Ik dook in een baai (verhalen met muziek)

Nyk de Vries is schrijver en muzikant. Speciaal voor Literaturia combineert hij deze twee kunstvormen en zal De Vries nummers ten gehore brengen van zijn binnenkort te verschijnen cd 'Ik dook in een baai'. De Vries leest zijn eigenzinnige teksten voor en wordt bijgestaan door onder andere Corneel Canters en The Amp-gitarist Fokke van der Veen. De intieme en sfeervolle voorstelling wordt een mix van compacte vertelkunst en even compacte muzikale miniaturen.

Zaterdag 29 augustus: Die Toffe Gasten - Stof

Het humoristische Groninger duo Die Toffe Gasten heeft de stofjassen weer uit de kast gehaald. Na een oorverdovende stilte van zes jaar zijn ze sinds vorig jaar terug op het podium (jongens, is dit nieuws?). Met standup reportages, film en een cabaretseke samenvatting van het leven in het algemeen. Humor voor mensen met smaak.

